

STM - sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

STM133:00/2017

Leikkaustoiminnan kriteerit

Finanssiala nostaa huolen kiirettömän leikkaushoidon saatavuudesta leikkaustoiminnan kiristyvien hallinnollisten kriteerien vuoksi

- FA pitää potilasturvallisuutta tärkeänä ja suhtautuu leikkaushoidon laadun kriteerien luomiseen erittäin myönteisesti.
- Laatu-kriteerien käytön tulee perustua tutkimusnäyttöön perustuvaan laadun mittaamiseen, jottei laadukasta leikkaustoimintaa rajaudu pois.
- FA esittää, että erityisistä syistä leikkaustoimintaa voitaisiin sallia myös muiden laatu-kriteereiden tai auditoinnin perusteella yksiköissä, joiden toimenpidemäärät eivät täytä volyyminvaatimuksia.
- FA:n mukaan tarvitaan siirtymäaika kunnes käytettävien laaturekisterien luotettavuus ja toimivuus on selkeästi osoitettu.
- Yksityisen sektorin toimijoiden huomattava vähentyminen haittaisi vaikuttavien kustannustehokkaiden ja potilaiden kannalta parhaiden tulosten saavuttamista.
- Sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena on tiivistää yksityisen ja julkisen yhteistyötä: yhtenäiset kriteerit mahdollistavat sitä - niiden ei pidä lopettaa sitä.

1 Laadukas ja turvallinen yksityinen kiireetön leikkaustoiminta edistää potilaiden nopeaa parantumista

Finanssiala tekee tehokasta ja merkityksellistä työtä hoitaessaan lakisääteisen liikennevakuutuksen ja tapaturmavakuutuksen tehtävää. Hoidon saaminen mahdollisimman pian sen tarpeen toteuttamisen jälkeen, on ensiarvoisen tärkeää sairaudesta tai vammasta seuraavien suurempien haittojen ja kustannusten estämiseksi sekä asiakkaan toimintakyvyn varmistamiseksi. Mahdollisimman nopeasta ja vaikuttavasta hoidosta hyötyy ennen kaikkea potilas, joka voidaan saada mahdollisimman vähin vaurioin ja parhain tuloksin toimintakykyiseksi sekä mahdollisimman hyvään työkykyyn ja oman elämän toimijuuteen. Hoidon tulee olla turvallista kaikissa sen vaiheissa: potilas saa oikeaa hoitoa, oikeaan aikaan ja oikealla tavalla ja hoidosta aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Potilasturvallisuus ja -vahinkojen ehkäisy ovat tärkeitä finanssialalle. Myös työkyvyttömyyden ehkäiseminen on tärkeää niin finanssialan kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta unohtamatta yksittäisen ihmisen elämänkohtalossa.

Vaikuttavasta hoitoprosessista hyötyvät asiakkaan ohella vakuutusyhtiön kautta myös muut asiakkaat ja koko yhteiskunta. Yhteiskunnan kokonaisuus kärsii, mikäli hoitoketjut pidentyvät, ja sitä myöten myös kustannukset kasvavat. Yhteistyö julkisen ja yksityisen sektorin välillä hyödyttää kaikkia osapuolia. FA pitää kannatettavana lakiehdotusta terveydenhuoltolain muuttamiseksi niin, että sairaanhoitopiiri voi järjestää leikkaustoimintaa toimintayksiköissä, ilman että yksikössä on kuntalaisille avoin ympärivuorokautinen yhteispäivystys. Myös säännöksissä määriteltäviä kiireettömän leikkaustoiminnan edellyttämiä kriteereitä voidaan pitää välttämättöminä, kun sairaanhoitopiiri hankki ostopalveluna, palvelusetelillä tai muulla tavoin

yksityiseltä palveluntuottajalta palvelua. Laatuksiteerien valinnan ja käytön tulee perustua tutkimusnäyttöön, jottei laadukasta leikkaustoimintaa rajaudu pois.

Finanssiala kantaa huolta yksityisen sektorin toiminnan jatkosta prosessissa: sairaalatoiminnan keskittäminen ei saa tarkoittaa yksityisen erikoissairaanhoidon toimintamahdollisuuksien ja palveluiden voimakasta heikentämistä leikkaustoiminnan osalta niin, että se muodostuu uhaksi koko laadukkaan toiminnan jatkuvuudelle. Toimijoiden huomattava vähentyminen häittäisi vaikuttavien kustannustehokkaiden ja potilaiden kannalta parhaiden tulosten saavuttamista, mikä on mm. lakisääteisen täyskustannusvastuu-toiminnan ydintä liikenne- ja tapaturmavakuutuksessa.

On tavoiteltavaa yhteiskunnan ja veronmaksajan kannalta, että sekä julkisessa että yksityisessä sairaalatoiminnassa pyritään parhaaseen mahdolliseen laatuun ja taloudellisesti tehokkaaseen toimintaan. Finanssialan asiakkaille tämä on myös ensiarvoisen tärkeää. Laadun kriteerien luomista FA pitää hyvänä asiana ja kannattaa esim. THL:n laaturekisterien kehittämistä. FA esittää, että erityisistä syistä leikkaustoimintaa voitaisiin sallia myös muiden laatuksiteereiden tai auditoinnin perusteella yksiköissä, joiden toimenpidemäärät eivät täytä volyyminvaatimuksia. Edelleen FA:n näkemyksen mukaan tarvitaan siirtymäaika, kunnes käytettävien laaturekisterien luotettavuus ja toimivuus on selkeästi osoitettu.

2 Asiakkaan valinnanvapaus jatkossa toimii julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä tiivistämällä – ei lopettamalla sitä

Yksittäinen asiakas, finanssiala ja julkinen sektori hyötyvät yksityisen sektorin tehokkaasta toiminnasta. Finanssiala sekä finanssialan asiakkaat ostavat yksityiseltä sektorilta palveluita kuten julkinen sektoriin ostopalveluna- ja palvelusetelipalveluina. Nykyinen mahdollisuus yksityisesti tuotettuihin ostopalveluihin ja palvelusetelillä järjestettyyn julkisesti rahoitettuun yksityiseen palvelutuotantoon tulee säilyttää.

Kiireettömän leikkaustoiminnan kriteereillä on vaikutusta myös tulevan sote-uudistuksen asiakassetelien käyttöön. Asiakassetelit mahdollistettaisiin kriteerit täyttävillä palvelutarjoajilla. Kriteerit heijastuvat myös muulla rahoituksella hankittaviin palveluihin laatua normittaen. Hallinnollisista lähtökohdista tehtävässä kriteerien asettelussa on pyrittävä tarkkuuteen ja toimintakriteerien suhde laatuksiteereihin on määriteltävä, sillä ne heijastuvat koko toimintaympäristöön.

Yksityinen sektori tuottaa samoissa terveydenhuollonyksiköissä vastaavia palveluita vakuutus- että yksityisasiakkaille sekä ostopalvelu- ja palveluseteliasiakkaille. Julkinen sektori hyötyy yksityisen sektorin hyvästä laadusta ja tehokkaasta toiminnasta ilman, että se joutuisi osallistumaan ostopalveluita ja palvelusetelipalvelua tuottavien yksiköiden kustannuksiin. Tuleva sote-uudistus saa käyttövoimaansa siitä, että siinä juuri valjastetaan yksityinen sektori mukaan tuottamaan julkisia palveluita ja näin saadaan sektorin tehokkaasti resurssit mukaan. Kiireettömien leikkausten osalta ei pitäisi pyrkiä vastakkaiseen suuntaan ja siten uudistuksen hengen vastakkaisesti. Valinnanvapaus lainsäädännön onnistuneen toteuttamisen yhteistyö julkisen ja yksityisen välillä tulisi saada järjestettyä kaikkia osapuolia hyödyttävällä tavalla.

Sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena on tiivistää yksityisen ja julkisen yhteistyötä, - ei lopettaa sitä. Finanssiala katsoo, että sote-uudistuksen toteutuminen edellyttää sellaisten toimivien markkinoiden luomista, jossa yksityisellä toiminnalla on

merkittävä rooli. FA katsoo, että sairaalatoiminnan keskittäminen ei saisi johtaa yksityisen erikoissairaanhoidon palveluiden voimakkaaseen heikentymiseen leikkaustoiminnan osalta, mutta asettaa potilasturvallisuuden tärkeimmäksi kriteeriksi.

3 Yksityisen sektorin julkisen sektorin täydentävä rooli edellyttää selkeää palvelulupausta

Yksityinen sektori on osaltaan kehittämässä ajanmukaista leikkaustoimintaa myös lääketieteellisesti. Mahdollisuudet investointeihin ja uusien menetelmien käyttöön ottoon turvallisesti ja ketterästi luonnistuvat monesti jäykempää julkista sektoria nopeammin. Yksityisen leikkaustoiminnan merkitys tunnetaan polikliinissä kirurgiassa ja mm. korvataudit, gynekologia, päiväkirurginen ortopedia – kuten käsiturgia ja täyhystysleikkaukset polville ja olkapäille.

Finanssiala katsoo, että on hyvä, että julkinen sektori pyrkii omalta osaltaan tehokkaan hoitoprosessien integroinnin näkökulmasta ottamaan haltuun julkisen sektorin potilaan hoitoa, kohti yhteneväisiä leikkausindikaatioita ja standardointia. Määrittämällä oman julkisen palvelun sisältönsä, palvelulupauksensa tarkemmin, se luo myös tilaa ja selkeyttä yksityiselle toiminnalle tarvittaessa toimia prosessissa julkisen palvelun osana ja myös täydentäjänä. Hoitotakuu kirjaus mm. valinnanvapaus-lainsäädännössä edellyttää valmiutta julkisen toiminnan täydentämiseen esim. jonoja purkamalla.

Toiminnan kriteerien on ensisijaisesti kohdistettava laatuun, vaikuttavuuteen ja potilasturvallisuuteen – ja siinä työssä on ymmärrettävää, että leikkaustoimintaa on keskitettävä nykyisestä. Painopisteen tulisi kuitenkin olla laatua mittaavissa kriteereissä, jotta yksityisen sektorin merkittävä hyöty ja rooli kyetään edelleen säilyttämään.

Säästöä tulee vaikuttavasta hoitoprosessin kokonaisuudesta ja potilaan nopeasta ja laadukkaasta palauttamisesta toimintakykyiseksi.

FINANSSIALA RY

Esko Kivisaari